

Overordnet beskrivelse af Grunduddannelsen i Miljøterapi

Opbygning af uddannelsen

Grunduddannelsen i miljøterapi forløber som et to-årigt forløb med 8 moduler, som hver består af 3 elementer:

- Forberedende læsning
- En undervisningsdag om modulets tema samt
- Implementeringsøvelser, som I arbejder med mellem hver undervisningsdag.

Undervisningsdagene er placeret med 1 dag pr. kvartal både år 1 og år 2- i alt 8 dage. Undervisningsdagens opbygning går på lige dele teori og praksisøvelser.

Man skal forvente et pars timers læsning op til hver undervisningsdag samt noget tid til at beskæftige sig med periodens tema via implementeringsøvelser.

Implementeringsøvelserne kan være udformet som for eksempel spørgsmål til refleksion over praksis, undersøgelser og observationer i praksis, evalueringer. Ikke store tidskrævende øvelser, men mere en støtte til kontinuerligt fokus i en periode for læring.

Overblik over det samlede forløb kan ses her

Læsning under de respektive moduler henviser til kapitler i "Miljøterapibogen" af Finn Skårderud og Bente Sommerfeldt.

Det er ikke en egentlig grundbog, men det er den bog, der rummer mest samlet materiale, som vi kan bruge som bagvedliggende forberedelseslæsning til grunduddannelsens moduler.

På hver enkelt dag henvises til vedkommende anden litteratur og teoretikere.

Grunduddannelsen i Miljøterapi styrker den enkeltes forståelse og ståsted i en dag – eller døgninstitution, da grunduddannelsen så godt som muligt kommer rundt om alle dimensioner af miljøterapeuternes arbejde.

Modul 1 Organisationen

Organisationen som ramme om relationsarbejde, organisationen som behandler og udviklingsbaggrund. Rytmer, rammer og strukturer, der understøtter relationer og behandlingsarbejde.

Dagen bibringer teoretisk viden om de behandlingsmæssige muligheder som rammer, rytmer og strukturen kan skabe.

Dagen sætter lys på stedets egen praksis omkring samme og skaber mulighed for at få reflekteret over dette.

Dagen sætter teorier og refleksioner i perspektiv i forhold til den miljøterapeutiske praksis.
Læse til modul 1 kapitel 1 + 2; side 33 - 66

Modul 2 Miljøet

Miljøet som fundament for udviklings – og forandringsprocesser.

Holding environment; sanser, hjerne; arousal.

Fra Winnicot over Hart til sansestimulerende aktiviteter i dagligdagen.

Vi beskæftiger os med helt grundlæggende miljøterapeutiske tilgange, der skaber fundament for følelse af sikkerhed, tillid og dannelse af relationer imellem mennesker i institutionen.

Undervisning i miljøterapi og miljøterapeutisk arbejde ud fra et mere neuropædagogisk perspektiv. Vi ser f. eks. på Susan Harts autonome kompas som en god forståelsesmodel for påvirkninger i miljøet for den enkelte / gruppen og arbejder med hvordan I kan bruge jeres viden om hjernemæssige forhold i tilrettelæggelse og udøvelse af det miljøterapeutiske arbejde

Læse til modul 2 kapitel 6: Den følsomme hjerne

Modul 3 Tilknytning

Tilknytningsteori og hvordan tilknytningsvanskeligheder kan ses udspille sig i miljøet og i relationerne mellem mennesker.

På modulet arbejdes på grundig forståelse af tilknytning og samspil samt de spejlinger, der bidrager til opbygning af selv- og identitetsfølelse, og det at have kontrol i sit eget liv.

Læse til modul 3: Kapitel 5, den trygge base

Modul 4 Mentalisering

Den mentaliseringsbaserede tilgang og mentaliseringsbaserede aktiviteter i institutionen.

Der undervises i principperne omkring den mentaliseringsbaserede miljøterapi, tilgangen trænes og der ses på de aktiviteter, der følger med tilgangen.

Vi arbejder emner som det gode samspil, markerede spejlinger, ”sind på sinde”, mentaliserende kultur og stil, mentaliseringssvigt, ringe mentalisering, god mentalisering og deres betydning for trivsel og udvikling i og mellem mennesker.

Læse til modul 4: Kapitel 3 + s. 110-123. samt 133 - 157

Modul 5

Gruppedynamikker

Organisationspsykologisk forståelse af gruppedynamikker og mentalisering i og i mellem grupper.

Det er en stor fordel at kunne betragte den miljøterapeutiske praksis gennem en gruppedynamisk forståelse.

Dagen giver teoretisk læring i forskellige gruppedynamiske synspunkter, der er anvendelige at lægge ind over praksis i en miljøterapeutisk behandlingsinstitution.

Dagen bringer mere viden om forskellige gruppedynamiske teorier og der arbejdes med forsøg på tolkning af aktuelle gruppedynamikker ud fra et teoretisk perspektiv.

Dagen fletter også mentaliseringsbegrebet med ind i forståelsen af gruppedynamikker.

Dagen indeholder meget gruppearbejde og refleksion over praksis.

Læs til modul 5: Miljøterapibogen om gruppedynamikker: 194-198

Modul 6

Forældre- og pårørende-samarbejde

Dagen udfolder vigtigheden og værdien af at borgernes familie, nære relationer og netværk indgår som et aktivt og centralt element i indsatsen.

Dette samarbejde har stor betydning for borgerens daglige trivsel og mulighed for forandring og udvikling fremadrettet.

Vi vil sammen forholde os til, hvordan samarbejdet kan udfordre borgeren, de pårørende og institutionen som helhed.

Alle engagerede parter i et godt forløb kan til tider opleve sig forvirrede, måske modarbejdet af den anden/de andre parter; det være sig borgeren, de pårørende eller institutionen.

Det er derfor vigtigt, at institutionen har et klart, bevidst og gennemtænkt koncept for pårørendeinddragelse. Konceptet giver alle parter mulighed for at samarbejde for borgerens bedste, og det er en opgave, hvor alle parter bidrag er lige vigtige.

Læsning fremsendes særskilt til dagen.

Modul 7 Traumer

Miljøterapi som faglig tilgang til at arbejde med mennesker, der har traumerelaterede vanskeligheder.

Meget forskning peger på, at traumatiserende opvækst og/eller begivenheder i livet ofte medfører øget sårbarhed og behov for god forståelse og støtte.

Der er naturligvis forskel på forskellige traumerelaterede vanskeligheder og deres årsagsforklaringer, men der er også nogle grundlæggende sammenligneligheder i symptombilledet, som det kan være en fordel at kunne relatere sig helt bevidst til i miljøet.

Altså traumebevidst miljøterapeutisk arbejde.

Denne dag sætter lys på vanskeligheder, der ofte fylder meget i dagliglivet på institutionen og som vi er nødt til at kunne adressere for at kunne bidrage til større oplevelse af sikkerhed og tryghed.

Læs til modul 7: Kapitel 18 om traumer; 285- 295

Modul 8 Miljøterapeuten

Brugen af sig selv som miljøterapeutisk fagperson. Vi sætter på dette modul eksklusivt lys på den enkelte som døgnet-rundt-terapeut, hvordan man arbejder med at være troværdig i sin rolle, hvordan man træner en mentaliserende stil og ser på fænomenet selvsupervision.

Hvordan står vi selv i samspillet med den enkelte eller gruppen? Det svarer vi på og giver værktøjer til at arbejde med os selv i vores daglige arbejde.

Herudover ses på forebyggelse af omsorgstræthed og udbrændthed.

Læs til modul 8: kapitel 9; side 164 – 178.

Litteraturliste

MILJØTERAPEUTISK GRUNDUDDANNELSE

Der er så mange gode fagbøger, at det ikke er muligt at lave en fuldstændig liste over dem. Derfor er nedenstående litteraturliste alene nøglebøger som grunduddannelsen i Center for Miljøterapi hviler på.

Møller, S.Ø. 2022. Miljøterapi: Principper for praksis. Metodecentret. Gratis download centerformiljoeterapi.dk- trykte eksemplarer kan købes; minimum 10 stk. Bestilles: info@centerformiljoeterapi.dk

Udgivelsen er gennemgående undervisningsmateriale.

F. Skårderud og B. Sommerfeldt; 2014. Miljøterapibogen. Hans Reitzels forlag

Der henvises til læsning i denne bog før de enkelte moduler.

Øvrige nøglebøger – som inspiration, når I vil læse mere.

Erik Larsen; 2018. 3. udgave. Miljøterapi for Barn og Unge. Oslo Universitetsforlag

T. Schjødt og T. Heinskou, red. (2007); Miljøterapi på dynamisk grundlag. Hans Reitzels forlag

Lars Rasborg; 2016. 3. udgave Miljøterapi med børn og unge. Akademisk Forlag

Lars Rasborg; 2013. Miljøterapi i gruppe og organisation. Akademisk Forlag

Susan Hart, (2009); Den følsomme hjerne. Hans Reitzels forlag

Susan Hart, (2016) Neuroaffektiv Udviklingspsykologi 1,2,3. Hans Reitzels Forlag

Daniel Stern; (2009) 3.udgave spædbarnets interpersonelle verden” Hans Reitzels Forlag

T. Heinskou og S. Visholm, red. (2005); Psykodynamisk Organisationspsykologi. Hans Reitzels forlag.

Bonnerup og Hasselager, (2008); Gruppen på arbejde. Hans Reitzels forlag.

Sverker Belin, (1999); Galskabens magt. Hans Reitzels forlag

Liv Strand, (2010; 15.oplag); Fra kaos mod samling, mestring og helhed. Munksgaard

M. Hagen, A. Barbosa de Silva, M. Thelle (red.) (2016); Traumebevisst omsorg i psykisk helsearbeid.

Universitetsforlaget Oslo

L. Amble, C. Dahl-Johansen, (2016); Miljøterapi som behandling ved komplekse traumer hos barn og unge”. Universitetsforlaget Oslo.

B. Perry, M. Szalavits; (2006); Drengen der voksede op som hund. Hans Reitzels Forlag

Bateman & Fonagy (2011): Handbook on Mentalizing in Mental Health Practice

Mentaliseringsboken. Waalroth (2012):

Rikke Høgsted (2019): Grundbog i belastningspsykologi; Forlaget Ictus

Dorte Birkmose (2023): Når gode mennesker handler ondt. 2. udgave, Syddansk Universitetsforlag.